

Steinerkasvatuksen liiton lausunto koskien perusopetuksen päättöarvioinnin kriteeriluonnoksia

Viite: Lausuntopyyntö OPH-3170-2020

Pyydettyä lausuntona perusopetuksen päättöarvioinnin kriteeriluonnoksista
Steinerkasvatuksen liitto lausuu seuraavan:

Yleistä

- Kriteeristön olemassaololla on mahdollisuus parantaa yhdenvertaisuutta perusopetuksen päättöarvioinnissa.
- Kriteeristö vahvistaa perusopetuksen normiohjausta, jättäen kuitenkin opettajille ja opetuksenjärjestäjille pedagogisen vapauden tehdä omia ratkaisujaan ja etsiä luovasti moninaisia toimintatapoja tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Tärkeintä kriteereissä ja erityisesti tavoitteiden ja arvioinnin kohteiden muotoilussa on, että ne auttavat oppilasta hahmottamaan mitä häneltä odotetaan ja opettajaa luomaan selkeästi oppilaalle sellaisia tehtävänantoja, joissa oppilas voi osoittaa tavoitteiden saavuttamisen tasonsa. Tämän saavuttamiseksi kriteerien selkeyteen tulisi kiinnittää edelleen huomiota.
- Erityisesti arvioinnin kohteen selkeä sanallistaminen on ilahduttavaa. Se auttaa ja tukee opettajia yhdessä sanallistetun oppimisen tavoitteen kanssa. Tämä ohjaa oppilaan tuotoksen suunnittelua ja selkeyttää sitä, mitä siinä arvioidaan. Toivottavasti tämä johtaa yleisesti entistä monipuolisempiin tapoihin arviointiaineiston tuottamisessa.

Päättöarvioinnin kriteereistä tarkemmin

- Kriteereissä on variaatiota hyvin abstrakteista ja tulkinnanvaraisista tavoitteista hyvin sisältöpainotteisiin ja konkreettisiin osaamistavoitteisiin. Osaamisen kuvauksissa olisi eduksi selkeämpi ilmaisu laajojen yläkäsitteiden sijaan. Vaikka valitut ilmaisut ovat vaikeita, ne tarkoittavat ihan tavallisia läpikäytäviä asioita. Opettajan ammattitaitoon kuuluu osata suhteuttaa ne oppilaan ikään ja taitoihin käsitellä tietoa. Siitä huolimatta käsitteiden monitulkittavuus ei ole eduksi kriteereille.
- Arvosanan 9 kriteerin taso vaihtelee. Osassa oppiaineita ne koetaan erittäin vaativiksi.

Ajatuksia jatkoon - kriteeristöt alakoulun numeroarviointiin

- Olemme pohtineet alakoulussa annettavan numeroarvioinnin tueksi laadittavia kriteeristöjä. Päättöarvioinnin kriteeristö antaa osviittaa suunnasta, ja jo arvioinnin kohteen sanallistaminen antaa ohjauksen siihen mitä arvioidaan ja on pohjana osaamisen kuvauksille. Alemmille luokille kriteeristöjä luodessa täytyy ajatella oppilaan kykyä hahmottaa tavoitteet. Meistä olisi tärkeää nähdä kokonaisuutena ne tavoitteet, jotka toistuvat jokaisessa aineessa, ja jotka ovat enemmän taitotavoitteita kuin sisältötavoitteita. Valtavan laaja ja yksityiskohtainen kriteeristö ei palvele tarkoitustaan myöskään luokanopettajalla, joka opettaa lähes jokaista ainetta luokalleen.
- Esimerkiksi historian päättöarvioinnissa on jotkin tavoitteet yhdistetty yhdeksi kriteeriksi. Tämän suuntainen käsittelytapa selkeyttäisi opettajan työtä ja oppilaan mahdollisuutta hahmottaa kokonaisuus.
- Toivomme Opetushallitukselta avointa yhteistyötä arvioinnin kehittämistyössä jatkossakin.

Lausunnon keskeinen sisältö

- Kriteeristössä on erityisen rakentavaa arvioinnin kohteen sanallistaminen.
- Osaamisen kuvauksissa voisi ilmaisua edelleen selkeyttää.
- Alakoulun arvioinnin tueksi tehtäviin kriteeristöihin kannattaisi harkita kaikille oppiaineille yhteisiä taitotavoitteita ja erikseen oppiainekohtaisia sisältötavoitteita.

25.9.2020

Steinerkasvatuksen liitto

Helena Sandell
Puheenjohtaja

Pia Pale
Toiminnanjohtaja

Lisätiedot: pia.pale@steinerkasvatus.fi
0443588826